

Avalon-Flash

Informatieblad van Speleoclub Avalon vzw – Jaargang 4 – Nr 26

Inhoud:

- *PSM 2008 – September expé (Rudi)*
- *Fagnoules (Dagobert)*
- *Cerre les Noroy (Jan)*
- *Causses 2009 (Paul)*

Mark met het ultieme Anialarra wapen: de paraplu

September uitstap op en in Anialarra

Door Rudi Bollaert

Vrijdag

Vlotte rit, lekker eten en onrustige nacht

Zaterdag

Eerste portage, eerste sneeuw. P&A blijven boven en wij terug naar de chalet. Dan volgt een middag plannen bestuderen+dromen van verbindingen.

Zondag

Mark, Bart en ikzelf gaan terug omhoog. De sneeuw valt mee, de meteo ook, hopelijk komt alles nog op zijn pootjes terecht. De afdaling is spannend, na een jaar lijken de putten weeral gegroeid. De progressie vlot, redelijk wat water dus veiligheidshalve toch ponto. We stoppen op -620, voor de tremie aan het zuigat dat nu blaast.

Onze groep start met de topo richting Gibraltar. Opdracht : volg zo veel mogelijk de wand. Voor één keer zat ik nu eens liever in de rivier te topograferen dan op die kronkelende, afbrokkelende zijwand. We hebben niet heel veel vertrekken gezien, maar aan de lage doorgang werd het volgen van de wand toch wel erg moeilijk. Wat Mark dan ook bewees door 'te verdwijnen' op de hoge puinrichels, een lawine van vallende stenen achter hem aan. Bart en ik zagen een lichtje omhoog, omlaag, weerom omhoog en nog hoger en nog hoger klimmen.

Het besluit was simpel: dit is niet met 3 personen te doen. Opnieuw naar de werkplaats op -620 en verder doorstoten naar het bivak. Ondertussen stond er wit schuim op het water en was het lastig om van oever te wisselen, spannend voor morgen... Het was een blij weerzien van de gestructureerde chaos in het bivak. Tevens in ons hoofd is het een chaos : water, te veel water, vast zitten, meteo, crue. Het is stil in het bivak maar wat doen we morgen... lastig, heel lastig...

Maandag

Opstaan om 8 uur (voor de meesten onder ons toch). Klaarmaken, materiaal verdelen en afspraken maken. Paul en Annette gaan vandaag heel de dag topograferen tussen -600 en -648. Bart, Mark en ik gaan naar Tintin. De beentjes warmlopen, oververhitten in de Dalton's, Tintin in, ponto's aan doen en hop naar de voutemouillante. Bart gaat erdoor en probeert net na de vouïte contact met Paul te maken die in de Aspirateur ligt te 'fluiten'. Mark en ik stijgen net voor de vouïte in een

hoog oplopende gang, de versmallingen volgen elkaar op. Ik geraak nog iets verder dan mijn voorganger maar net niet ver genoeg om de volgende verbreding te kunnen bereiken. Spijtig dat ik er niet door geraak, verderop ziet het er breder uit, ik zie zeker nog een meter of 6 verder. Van Paul geen signaal, ik klop met een steen tegen de wand tot 1 uur 15, maar geen contact. Spijtig, de verbinding zal niet voor dit jaar zijn.

Snel verder ik heb al lang genoeg in spanning gezeten, een jaar wachten is lang. Het vervolg blijft maar duren, galerijen, waterpassages, splitsingen... Mark moet steeds herhalen dat we er nog niet zijn. Om 14 uur bereiken we eindelijk de laatste steenman, eten en starten. Valt dat tegen, koud, koud, koud maar wel mooi. Het gaat snel vooruit, digitaal topograferen is super. Hier en daar zijn er kleine watertoevoertjes. We bereiken een vettig zaaltje van waaruit een mooi zijriviertje komt. Eerst de hoofdrivier volgen, die affluent is voor op de terugweg.

Topo, topo, topo, we hebben ongelofelijke haast... (en ook kou). Het water wordt dieper, de rivier is mooi maar luguber, hier wil je niet zijn met een crue. Er ligt geen kei op de bodem. Mark met gescheurde ponto is heel erg gemotiveerd om de vervolgen hogerop te zoeken. Lap hij heeft prijs, zijn verdwijntruc heeft succes: de shunt loopt door. Volgens Mark is de oppo niet moeilijk, maar gelieve niet te vallen. Terug droge vaste grond onder de voeten doet deugd, de voetjes kunnen opwarmen.

Bart heeft al minder bibber wat het eenvoudiger maakt om de laser op de reflector te mikken. We doen ijverig verder, slaan alle splitsingen over want we willen topo, topo, topo. We hebben door dat de rivier mooi parallel aan de Partages loopt en de Z in de Partages waar we wensten uit te komen zijn we al lang voorbij. Wie gaat morgen terug naar hier komen?

De shunt daalt, we komen opnieuw in het water terecht. We eindigen in schoonheid, een klein zaaltje, schrijven punt 61 op de wand, neuzen nog wat verder in het vervolg en starten de terugweg. Het is nu goed 19 uur en we hebben 460 m bijgedragen aan de topo. Ondertus-

sen kijken we de overgeslagen splitsingen na, miljaar die lopen ook nog ver door en zouden eigenlijk moeten gemeten worden. De shunt heeft nog een shunt. Dan komt het zaaltje met de zijrivier van Tintin, vettig rode klei maakt het een niet zo aangename zoektocht naar het vervolg maar toch vindt Mark een eenvoudige door-gang.

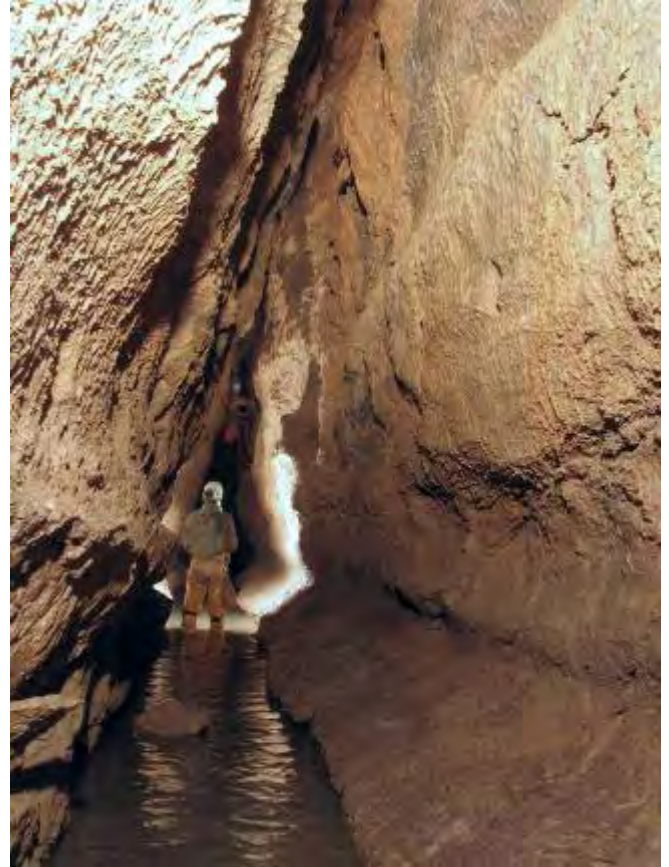
We zijn opnieuw vertrokken, yes dit ligt net op de bruine streep (breukvlak) van de geologische kaart. Partages here we come. We bereiken opnieuw een propere rivier, lekker weinig water = warme voeten. We maken een mooie steenman en keren vrolijk terug. Nu wil iedereen terug, de kou is vergeten. De weg naar de Partages ligt open...

Nu is het nog enkel dromend en fantaserend naar het bivak spurten. Die vier lange benen volgen is voor mij het zwaarste van de dag, al is het aangenaam dat het nu warm is binnenin de texair. Er is weeral een tijdsrecord verbroken: om half twaalf komen we in het bivak aan. We vertellen ons relaas aan Paul en Annette, fantaseren over verbindingen, doen wat nieuwe energie op en gaan slapen. Morgenvroeg 8 uur is er opnieuw een trip.

Dinsdag

Waarom is opstaan toch zo moeilijk? Zelfde stramien als de dag ervoor, nu met de ganse ploeg naar de Tintin. Mark is niet zo een latex liefhebber en doet onvoorzichtige dingen met zijn ponto. Hierdoor is het aangegeven dat we aan de voûte opnieuw de pontowissel procedure volgen zodat iedereen 'droog' kan starten met de werkzaamheden. Paul neemt onderweg nog wat

foto's om deze verslagen wat op te fleuren en het thuisfront te doen watertanden. De afgelegde afstand is echt wel indrukwekkend. Deze keer zijn we pas om 15 uur aan de splitsing Tintin en zijrivier. Het rode plakzaaltje is tochtvrij. We eten wat en hebben een moeilijke beslissing te nemen: wie gaat naar waar. Ik wil heel graag in de zijrivier... Paul is braaf en geeft toe. Hij en Annette topograferen het vervolg van Tintin, in het diepe en ijskoude water. De anderen gaan in ondiep water recht naar de Partages. Ik ga nog even mee met P&A tot aan hun startpunt om onderweg nog uitleg te geven over de mogelijke shunten.

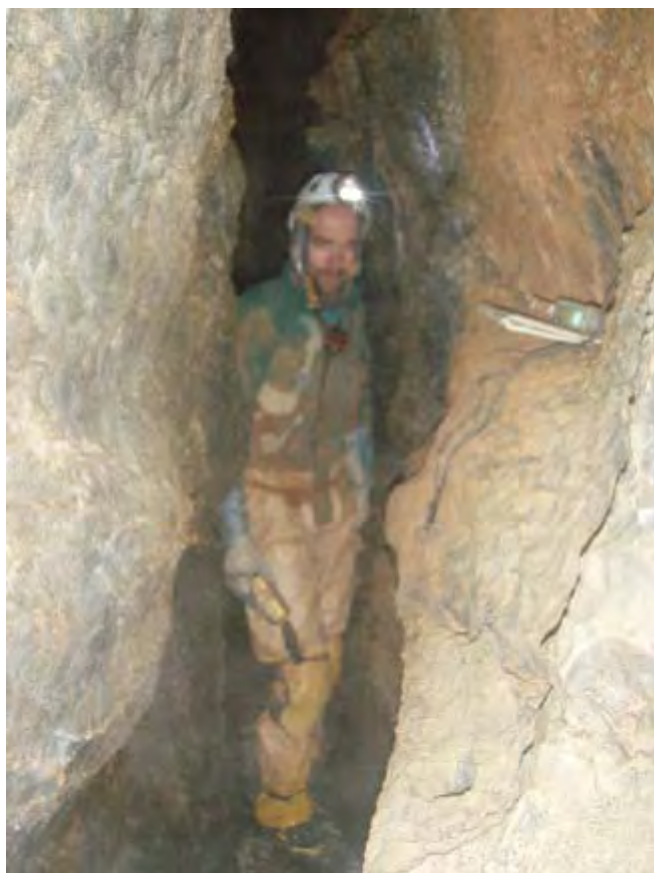

Opnieuw aangekomen in het zaaltje zijn Bart en Mark al stevig aan het meten en tekenen. Door die rode plakklei vorderen is te doen, topo maken is niet te doen. Elektronische toestellen zijn handig maar deze vettige omstandigheden maken het echt een uitdaging ze proper te houden. We zien er niet meer uit. Gisteren waren we hier snel doorheen nu zitten we al één uur een poging te doen onze handen ergens aan iets proper af te kuisen. Eindelijk is er ruimte om recht te staan en is er een mooi kronkelende rivierbedding. Het gaat vlot, we komen aan het punt waar we gisteren gestopt waren. Drie meter verder, een bocht, smal, meander, nog smaller, nat... maar het loopt verder. De vele bochten maken dat het niet vooruit gaat, we zijn al blij dat we meer dan drie meter kunnen opmeten. Dan wordt het nog wat lager, mag je met je buik in het water gaan liggen, opwarmen is er niet bij. Eindelijk een zaaltje, enkel komt er een put toe van waaruit een hevige douche komt. Met veel moeite kan ik aan de overkant in de drup een topopunt markeren. Na veel knoeiwerk en pogingen om zo droog mogelijk te blijven vindt Mark toch wel een

vervolg, natuurlijk los door de douche. Ik ga voor de zekerheid beneden toch langs de rivier even verder kijken, kruipen en dan opnieuw rechtstaan en gewoon verder vorderen, net gepast, buik intrekken en hoofd in één richting.

Ik hoor ze al roepen waar ik blijf, dat loopt daar verder. Ik sukkel de douche op, inderdaad, een splitsing en opnieuw droog, we hebben een shunt, een beetje steenverplaatswerk en kunnen verder, maar het opmeten zal toch eenvoudiger langs het water gaan. Opnieuw afdalen in de douche en een frisse start van de topo. Ondertussen ben ik nat tot op...

Dit intermezzo was niet echt een opwarmer. De rivier wordt dieper, een sifon maar erboven ook een droog vervolg van de meander. Ik ga gauw verder kijken, vier bochten verder komen we opnieuw in het water, in de verte is een waterval te horen. Mark is verdwenen, die zit ergens in de bovenregionen. Wij staan mooi te wachten met de topotoestellen maar zonder tekenaar... Mark wij willen topo, nu! Ja het lukt, hij is op komst maar eerst nog een foto, oeps mislukt, nog een foto, raar, nog een foto. Het resultaat is een mooi(?) sfeerbeeld.

De Partages is nu wel erg ver weg... Nieuwe frisse start. De meters komen erbij, de waterval is zeker 10 cm hoog, veel lawaai. Het is er niet breder op geworden, als ik naar Bart wil kijken die achter mij zit moet ik even omhoog om mijn hoofd te draaien, roept Mark iets, opnieuw omhoog om naar hem te kijken, dit belooft. De klok tikt vandaag trager dan gisteren. Dan een instorting: erover of eronder. Mark gaat erover maar de topo is eenvoudiger eronder, joepie we mogen met onze buik

door het water. Net erachter is een zaaltje, oef een mooie plaats om te stoppen. Het water komt daar op 180 graden uit een moddergangetje maar in het verlengde ligt een droge brede en lage rivierbedding. Nu kunnen we ons eindelijk warm-kruipen, het is niet zo ruim maar er is telkens een vervolg, platte zaaltjes, brokkel gangetjes. Onderweg zie ik nog een mogelijkheid maar het vervolg lonkt. Zou de Partages hier ergens liggen, we kunnen weer dromen. Plots is het in alle richtingen brokkelig, dan maar op de terugweg in dat gaatje wringen, het stijgt, het stijgt nog en dan prijs! Groot, heel groot, enorm: we zijn er, waar staat hier een topopunt van de Partages?

Er zijn geen sporen, enkel een brede galerij met overal putten die toekomen, dat wordt een topo met mooie zonnetjes op (topografen humor). We zijn overuren aan het maken, Bart is kwijt na een plaspauze. Geen Partages maar wel een super einde, topo en explo is voor volgend jaar. Terug naar het kleizaaltje aan het begin, waar P&A net zijn gearriveerd (het is 20u), met straffe verhalen. Ik kan fier ons relaas doen van smal tot mega groot, al ben ik achteraf gezien toch wel ietsjes(?) overenthousiast geweest als je de grootte van de zalen op de terugweg ziet. De naam van deze zijrivier wordt Fantasio.

Fagnoules op de limiet

Een niet alledaagse Fagnoulestip (Dago)

Zondag 25/1 met z'n vijven naar de Fagnoules (P&A, Bart, Friedemann, ik). Ik had 's morgens nog snel eventjes op de website van het Waals gewest gekeken en de Bocq stond in lichte decrue. De weersverwachtingen waren goed dus moesten we enkel maar hopen dat het water in de grot genoeg gedaald zou zijn.

Na een klein testje van de verschillende Stenlights in de Salle des Arcs en een telling van een 6-tal vleermuizen kwamen we aan de dam. Daar stroomde het water door de 2 buizen! We waren dus gewaarschuwd. Het water zou hoog staan in zowat alle ex sifons. De S2, S3 en S5 passeerden zonder problemen maar aan de S6 was het beeld totaal anders. Sporen van een opstuwung van minstens een meter. Een rol brandweerslang had het nodig gevonden om zich te laten ontrollen door de crue en had zich verstopt onder een enorme schuimmassa die alle zicht op de S6 belemmerde. Hier had het dus duchtig gespoekt de afgelopen dagen.

Staat de sifon al terug open of niet was de vraag. En er was maar 1 manier om hierop antwoord te krijgen. Iemand moest een schuimbad nemen ☺ Paul was direct kandidaat en dook de schuimmassa in. Al snel bleek dat de sifon wel degelijk open stond, echter niet veel (maximaal 10cm). Dat werd dus een passage stijl Bretaye. Maar dit werd met alle plezier gedaan, het mag al eens wat spannender zijn. Aan de shunt aangekomen bleek dat deze gefunctioneerd had als overloop voor de S7. Dus ook in de Salle de Cinquantenaires had het water een meter hoger gestaan. Alsook tussen de S7

en de S8 had het water meer dan 1 meter hoog gestaan. Die S8 zorgt dus blijkbaar voor heel wat opstuwning.

Nu begon pas het echte werk. Paul en Annette vertrokken eerst richting Fort Knox om dit stukje verder te bekijken en op te meten. Het andere drietal ging proberen het gangetje uit te graven dat misschien een shunt voor de S8 zou kunnen worden. We hadden ons echter geen betere dag kunnen uitkiezen. In het anders totaal droge gangetje stroomt nu een klein beekje. Net genoeg om alles in een mum van tijd om te toveren in één grote modderbak. Maar we zijn Avalonners voor iets dus groeven en sleurden we uur na uur, bak na bak uit dat gangetje. In het begin ging het met zijn drieën vlot genoeg maar naar het einde toe misten we toch een vierde paar handen.

Tegen een uur of 16:00 hadden we een 7-tal meter uitgegraven en waren we tot op 1 meter van een linkse haakse bocht gevorderd en vonden we dat we genoeg gedaan hadden voor vandaag. Voorbij dit bochtje kan je nog een 2-tal meter verder in een zeer smalle pijp waar op het einde het water in een gaatje in de vloer verdwijnt. Langs rechts komt er trouwens nog een bijna volledig opgevulde gang van boven. Deze komt waarschijnlijk vanuit de richting van de Hyperventilateur. Een voorstel tot naam voor dit gangetje: Boyau des 3 générations.

Ondertussen waren P&A al eens gepasseerd om in de Oufiti-Amaai nog wat stukjes te topograferen en daarna af te zakken naar de Hyperventilateur. De vorige ploeg had daar jammer genoeg niet veel gedaan maar er is toch een klein beetje beterschap in die zin dat er zicht is op een kleiopvulling. Na een oorverdovende ploeg begonnen we dan aan een ijskoude terugtocht door het water en stonden we om 17:30 buiten. 't Was een lange dag geweest maar al bij al een vruchtbare. De volgende ploeg heeft nog een 2-tal uurtjes werk alvorens het linkse vervolgje te kunnen aanvallen en hopelijk kan er dan na nog enkele uurtjes graven gekeken worden waar dat gaatje in de vloer naar toe gaat.

Nvdr: Soms valt het voor dat er 2 mensen een artikeltje schrijven over dezelfde trip. Meestal haalt er dan eentje

de blog <http://scavalon.blogspot.com/2009/01/gratis-schuimbad-in-fagnoules.html>. Het andere artikeltje verhuist dan naar de flash.

Cerre les Noroy

Waterdoorsteek in de Haute-Saône (Jan)

Dankzij de perfecte beschrijving van Damien en de indicaties van de ploeg van donderdag vonden we zonder enig probleem zowel de normale ingangspuit met het hekken er rond, als de 2de ingang gevormd door betonnen rioolbuizen met een zwaar deksel erop (een eindje in het bos gelegen). Damien had voorgesteld om daar onze traversée te beginnen, maar omdat Paul ons wat bang gemaakt had met de boodschap dat de voûtemouillante, aan de voet van de put, in die richting niet zo evident was geweest, besloten we om het traject om te draaien en de richting van onze voorgangers te volgen. Dit had bovendien het voordeel dat we het natste stuk op het einde hadden.

Het begon met een kleine logistieke puzzel. Omdat er tussen de 2 ingangen toch ongeveer een kilometer zit wilden we de auto liefst hebben staan waar we zouden buitenkomen, kwestie van in potentieel verkleumde toestand niet te moeten gaan marcheren. Daarom equipeerde Koen eerst de "rioolput" in gewone kleren (niet zo'n fantastisch idee zo bleek) om vervolgens met z'n allen naar het parkingske aan de hoofdingang te bollen. Materiaal + Frank en Koen afkappen (die konden al gaan equiperen), pyama aan en met de auto terug naar de andere kant. Vervolgens in jogging-tempo met botten terug naar de andere kant waar m'n pak klaarlag. Enfin, een heel gedoe dus, en toen we goed en wel klaar waren realiseerde ik mij dat het uiteindelijk weinig uitgehaald had, want bij het buitenkomen moest er toch iemand in speleoverpakking te voet terug om de hoofdingang te gaan desequiperen. 12u00 stipt daalden we af

Het koele water deed deugd aan onze verhitte hoofden en zenuwachtige lijven, en eens beneden genoten we intens van de rust, het kabbelende water en de mooie galerijen. Alles net een beetje kleiner dan de dag ervoor maar toch zeer de moeite waard. Aan de splitsing gekomen lieten we ton en topo liggen om de stroomopwaartse affluent GSRH te gaan doen. Een paar keer dachten we "hier is't gedaan" maar telkens kwam er weer een bocht en een mooi vervolg. We hadden ons aardig verkeken op de lengte en waanden ons explorators van het eerste uur. Zo ging het verder tot we aan een zeer lage voute kwamen, slecht enkele cm lucht en het gaf de indruk wat verder te sifoneren. Ik vroeg me af of de donderdagploeg daar in gegaan was. Ik vermoedde van niet, anders hadden we daar beslist een straf verhaal over gekregen. Ze spraken van "doorgaan tot je de rivier verliest" We maakten er in elk geval rechtsomkeer.

En dan op naar de stroomafwaartse voute waar wel straf over gedaan werd. Onderweg nog wat andere natte passages. Met m'n shorty van 1mm (onder onderpak) was ik toch wat beter gewapend tegen de kou dan de zaterdag. Ondertussen begonnen Frank en Koen al flink zenuwachtig te worden door de nakende eindvoute, opgejut door de waarschuwingen van onze voorgangers. Ik had zoiets van "veel straffer dan de Bretaye zal het vermoedelijk toch niet zijn" en Damien (met walrusproporties) had bovendien gezegd dat het vlot passeerde, dus ik voelde me redelijk op m'n gemak. En ja hoor goed rechts houden zoals gezegd, en floeps ik was er als eerste door, zonder zelfs m'n helm te moeten afzetten (wat me doet denken dat het water door 2 dagen goed weer misschien een paar cm gezakt was tegenover donderdag...)

Zeer voldaan en zonder bibber stonden we iets over 2 reeds boven, een schappelijk uur om op te ruimen en de 550 km huiswaarts aan te vatten, met onderweg nog een première voor Frank : de wereld van Macdo binnenstappen...

De uren die volgden waren puur nagenieten van een schitterend weekend, in fantastisch gezelschap en een fijne accommodatie met lekker eten en drinken, allemaal

elementen die bijdroegen tot een fijne Frans / Belgische verbroedering.

Zondermeer voor herhaling vatbaar !!!

Nvdr: Het andere verslag kon je hier lezen.

<http://scavalon.blogspot.com/2009/03/grotten-in-de-haute-saone.html>

Causse Méjean, april 2009

Jongerenkamp in de Causses (Paul)

Vrijdag 10/4/2009

Na een vlotte rit van zowat 11u arriveert auto nr. 1 met daarin de 4 Biekes en onze gasten van de Troglodieten, Maureen en Chloë, in het gehuchtje Rieisse dat bovenop de Causse Méjean ligt. Zeer propere gite, met alle comfort. Heel wat anders dan ons verblijf van vorig jaar in "La Fage"!

Auto nr 2 (Bart en Friedemann) arriveert 2 uur later, ze hebben zich weer laten vangen en hebben zich in Parijs vastgereden. Het derde voertuig, met Annemie en Tobias, komt ergens midden in de nacht toe, na een uur of 4 in Parijs te hebben verdaan. Parijs is een mooie stad, je moet er alleen in een heel grote boog rondrijden!

Zaterdag 11/4/2009

Her regent sappig en dat zal het de komende 48 uur bijna onophoudelijk blijven doen! Leuk is anders... Paul en Annette gaan inkopen doen, gemakkelijker gezegd dan gedaan want in de Gorges du Tarn is er geen enkele winkel waarin je voor een tienkoppige bende, voor een hele week proviand kan inslaan. Ze belanden finaal in Florac en kopen er de plaatselijke Champion zowat leeg. Deze koopexpeditie heeft wel wat uren geduurd en tegen dat we ons middageten binnen hebben is het in feite te laat om nog te gaan grotten. Maar morgen staat er een zware trip op het programma, en we willen toch wel enige opwarming. Dus rijden we naar de **Grotte du Coutal**, waar we rond 15 u in van start gaan. De ploeg is, op Annemie na, compleet: Maureen, Chloë, Tobias, Kim, Ellen, Bart, Friedemann, Paul en Annette. De regen plentst nog steeds neer maar in deze grot hebben we niks te vrezen. De Coutal dat is bijna 9 km galerijen. In het begin enkele putjes, dan een kruipstuk gevolgd door een grote gang met diepe bassins. We blijven +/- droog en bereiken dan de Galerie Principale, een enorme canyon met een bodem vol fijn zand. Het eindpunt, de Salle Blanche, bereiken we niet, want de grot is een labyrint en we lopen totaal verkeerd. Op een bepaald moment zijn we zelfs op onze stappen teruggekeerd zonder het te merken! Nochtans we deden de Coutal vroeger reeds twee keer en toen vonden we wel de Salle Blanche.

We hebben geen tijd om te zoeken, dus in speedtempo stevent de karavaan (9 speleo's!) weer naar buiten. Het regent nog steeds...

Om 19u30 zijn we in de gite. Een uur later arriveert onze Franse kameraad Eric Boyer en zijn vrouw Vero. Eric zal ons morgen rondleiden in hun nieuwste ontdekking: de **Aven de Lacas**.

Zondag 12/4/2009

Het regent gezapig wanneer we de Causse de Sauveterre oprijden. We volgen Eric's auto over modderige pistes en hopen maar dat we hier vanavond nog weer weg zullen geraken. De ploeg is dezelfde als die van gisteren: Maureen, Chloë, Tobias, Kim, Ellen, Bart, Friedemann, Paul en Annette, aangevuld met gids Eric.

Omkleden in de regen, dan een vaag spoor volgen tot aan de merkwaardige ingang: een verzameling gigantische blokken waaronder we allemaal perfect droog kunnen staan. Ergens tussen de blokken is er de ingang van de grot. Gauw staan we bovenaan de eerste, indrukwekkende ruime put. Alles is vast geëquipeerd (de grot is in exploratie) en we zoeven één voor één omlaag. Na de eerste put (zowat 25 m) volgt een schitterende put van 85 m, in diverse stukken gefractioneerend. Daarna een nauwere zone waar we zowat 30 m diep in een kloof afdalen, tot in een grote zaal: Salle des Cendres, op -180 m. In de zaal ziet alles zwart, er liggen decimeter dikke lagen houtskool: afkomstig van bosbranden en binnengespoeld toen de grot nog als verdwijnpunt functioneerde.

Op het diepste punt begint een kruipgang, waarin een hevige tocht verdwijnt. Hier hebben Eric en kompanen de voorbije jaren een titanenwerk uitgevoerd. Een smal spleetje werd over liefst 65 m lengte gedynamiteerd en omgetoverd tot een comfortabele gang waarin je op handen en knieën vordert. Er komt geen eind aan, onderweg zijn nog enkel de honderden boorgaten getuige van het werk dat hier verzet is. Waar ze met het puin zijn gebleven is me een raadsel. We voelen ons heel nederig, ons tunneltje van 13 m lang dat we in de Fagnoules maakten boven de sifon 2, stelt niks meer voor!

Het gangetje komt uit op een balkon dat een machtige put domineert, een P55 van wel 15 meter diameter. Het water stort zich hier omlaag maar wij dalen droog af, dankzij een pendule halverwege die ons om de hoek in een parallelput brengt.

Beneden zetten we rond -250 m voet in de collecteur: een wat nauwe (1 à 2 m) maar hoge galerij. In totaal zijn er hier beneden al 6 km geëxploreerd! Aan "le Carrefour" (splitsing van Amont en Aval) gaan we eerst stroomafwaarts, we dalen een spectaculaire waterval af en doen dan enkele honderden meters "sympathieke" galerij, tot aan een nieuwe put. We zitten hier op -280, het loopt nog veel verder tot -320 maar veel complexer en met wat lastige hindernissen.

Terug maar naar de Carrefour waar we uitgebreid eten voor we aan een flink stuk "amont" beginnen. Het is een hoge, meanderende galerij, met vele mooie concreties. Regelmatig moeten we hoog vorderen in spanteknik, om diep water te vermijden. Bijna twee en een half uur gaan zo voorbij, tot we aan een grote omhooglopende

put komen. Dit is ons eindpunt, 1,2 km van Le Carrefour. Er liggen tientallen grotparels, perfecte glimmende knikkers van soms wel 2 cm diameter.

Jammer dat we met zoveel zijn, want onderweg is er een zijriviertje waarin men 600 m kan vorderen, dan een touw opklimmen, om in een zaaltje te komen waarin over een afstand van een meter of 5, duizenden grotparels liggen. Volgens Eric, die al één en ander gezien heeft, is er zo geen andere vindplaats in Frankrijk. Maar dit zou ons nog enkele uren extra kosten, en de vermoeidheid begint zich toch al te laten voelen. Jammer, want binnen enkele maanden worden de omhooglopende putten die naar de parels leiden gedesequipeerd... voorgoed. Terug maar. De rivier gaat sneller terug dan heen, en de 250 m putten opklimmen gaat als vanzelf. Onderweg toont Eric ons nog een zijzaaltje met eveneens honderden parels, en "positieve negatieve stalagmieten". Nooit eerder gezien.

Na 10 uur ondergronds te hebben doorgebracht, snuiven we de buitenlucht weer op. Een prachtige en onvergetelijke trip! Proficiat aan al onze juniors die deze zware tocht probleemloos deden.

Maandag 13/4/2009

Het is grijs weer, maar droog en zo zal het de hele dag blijven. De hevigsten onder ons (Bart, Friedemann, Tobias) willen ondanks de grote trip van gisteren toch

gaan grotten ; Annemie wil ook wel eens onder de grond zitten en gaat met hen mee. Doel is de **Aven de Offraous** (spreek uit "Offraus"), een -166 die slechts enkele kilometers van de gite ligt. Ik wijs de ploeg de weg. Na wat zoeken wordt de goede piste gevonden, en ook de grot: een doline met een ingangspuit. Ik laat de grotters achter en ga terug naar de gite. 's Middags, terwijl Kim en Maureen schoolwerk maken, maak ik een flinke wandeling over de Causse Méjean, in gezelschap van Ellen en Chloë. We localiseren (na flink wat zoeken) de Aven de Banicous, de Peyros, Oules en passeren ook weer langs de Offraous.

Tegen etenstijd vallen de grotters binnen. Ze zijn gestrand onderaan een grote put die op een meertje eindigde, zonder enig vervolg. Maar de grot correspondeerde ook niet echt met hun topo! Ze hebben zich prima geamuseerd, maar er blijft verwarring: de Offraous eindigt ook op water, op -166 m, maar ze zijn zeker niet zo diep geweest. Na wat gezocht in onze documentatie wordt het duidelijk: ze hebben de **Aven de Crapounet** gedaan, die blijkt immers langs dezelfde weg te liggen, zowat 150m voor de Offraous! Deze grot eindigt, na een grote P55, op een waterniveau op de diepte van -116m. Mooi, dat weten we dan ook weer.

Dinsdag 14/4/2009

Het is voor de eerste keer zonnig weer, al zal het volgens de weersvoorspelling niet blijven duren! Maar eerst zien en dan geloven!

We splitsen op in twee ploegen: een ploeg gaat de **Aven de Hures** doen, de andere ploeg gaat revanche nemen op de **Aven des Offraous** (de echte dan). We spreken af alles geëquipeerd te laten en morgen zullen beide ploegen dan omwisselen en desequiperen.

Ploeg 1 (Paul met 4 dames: Kim, Maureen, Chloë en Annette) staat rond 10 u reeds in het piepkleine gehucht Hures waar zich de grot bevindt. Het is een doline waarin een klein beekje verdwijnt, met een merkwaardige ovale grotingang. Hoewel het meer dan 15 jaar geleden is dat ik deze grot laatst deed, weet ik er nog vrij veel van; het is dan ook een heel mooie actieve grot, met vele markante putten en passages. Tot onze vreugde is de grot nu volledig gebroched, met inoxen broches. En dat volgens het boekje, of er zelfs over: hier en daar is de hoeveelheid aan broches wat overdreven.

Vanaf het begin slinkt onze voorraad moesketonen dan ook angstwekkend snel, gelukkig heb ik er twee keer zoveel bij als de Speleo Sportive aangaf. Economiseren dus, zoveel mogelijk direct in de broches equiperen en hier en daar een minder cruciaal ankerpunt overslaan. Na de eerste P33 en P40, magnifiek, laat ik Kim verder equiperen. De volgende put, P14 langs een hoge witte druipsteen coulée, is wat lastiger omdat de broches plots ophouden ten einde een lange vire. Nog wat geknoei in de volgende kleine putten, waar het touw te kort blijkt en we boven een diep bassin landen, en we staan aan het begin van de eerste meander. Oorspronkelijk een lastige hindernis, is het nu een autostrade:

wegens een reddingsactie is elke bocht er vakkundig uitgedynamiteerd.

Ten einde de meander, een put waarin naar een balkon moet worden getraverseerd, een klimmetje, 25 m lage galerij en we staan aan de imposante Puits de l'Echo. Het is in feite een meer dan 100 m hoge, perfect cilindrische schacht waarin je op 2/3 van de hoogte uitkomt. Een half uur later heeft kim de 64 m diepe put perfect geëquipeerd en staan we beneden. Daar begint de rivier, die door een schitterende, ruime meander steil omlaag spettert. Blinkende wanden, bassins en kleine watervalletjes: echt genieten. Droog blijven is er niet bij, al gauw zijn we doornat. Ten einde de meander bereiken we een groot balkon waar het water omlaag dondert: een vrijhangende P12. Beneden kunnen we nog enkele wilde watervallen afklimmen (waardoor we nog natter worden) en we staan op -260, voor de beruchte "boyau semi-noyé". Met dit debiet is deze rattenvaart onmogelijk te passeren, en zelfs met weinig water moet je al gek zijn om je door dit 6 meter lange pijpje te wurmen waar heel de rivier door gaat.

Einde van de rit voor ons; we warmen een paar soepjes, eten eens goed en dan gauw omhoog. Dat gaat heel vlot en rond 18u staan we allemaal buiten van het zonnetje te genieten.

Ploeg 2 vindt ditmaal wel de ingang van de Offraous (een grote doline zowat 150 meter verder dan de Crapounet) en equipeert vlot tot geheel beneden in een mooie aven. Verrassend is de grote hoeveelheid ijs bovenaan de eerste put!

's Avonds in de gite maken we pasta met spinazie voor 25 personen i.p.v. 10 (kleine misrekening).

Woensdag 15/4/2009

Het is weer zwaar bewolkt, en de wind huilt door de bomen. Gelukkig geen regen.

De ploeg van de **Hures** (Bart, Tobias, Ellen, Friedemann en Annemie) vertrekt rond 10 u, terwijl de andere ploeg om brood gaat en het eten voor vanavond al gereedmaakt. Pas na het middageten gaan we (Paul, Annette, Kim, Chloë en Maureen) op weg naar de Of-

fraous. De grote doline wordt feilloos gevonden, een meter of 15 lager gaapt een groot zwart gat met nog veel ijs en sneeuw. Het touw wijst de weg en we hebben Barts equipment maar te volgen om een dik half uur later reeds op -166 te staan, waar een waterniveau het eindpunt van de grot vormt. Op een mooie, koker-vormige P38 na zijn alle putten gevormd in een scherp gecorrodeerde en sombere kloof, nergens veel breder dan enkele meters. Al desequiperend weer naar buiten. Weer buiten amuseren Kim en ik ons nog even door in een put af te dalen die zich een beetje voor de ingang van de Offraous bevindt. 6 meter lager is er een afklim, dan een ruime put van een meter of 8 die in een tamelijk groot zaaltje uitgeeft met een perfect vlakke vloer van fijn zand. Het is hier bar koud, en hier en daar staan ijsstalagmietjes. Het eindpunt is een te nauw gat tussen de blokken waar licht door schijnt: het komt dus uit in de ingangspuit van de Offraous. Gauw weer naar omhoog, waar de rest van de desequipeerders (Annette en Maureen) intussen gearriveerd zijn.

Rond 18 u zijn we weer aan de gite, de Hures-ploeg volgt een uurtje later. Ook zij hebben zich prima gearmuseerd, en Bart heeft enkele heel geslaagde foto's gemaakt.

Donderdag 16/4/2009

Na enkele donderslagen en een stortbui gedurende de nacht, zijn we toch wel verbaasd wanneer we opstaan: er ligt een laagje sneeuw! Maar de hemel is blauw en het zonnetje doet gauw zijn werk. Er is toch weer een ploegje grotters vandaag, weliswaar voor een kleinere

grot: de **Aven de Goussoune** op de Causse Noir (-126, met mooie concreties).

Rond 10u30 wuiven we de grotters uit: Bart, Friedemann, Tobias, Maureen en Chloë.

Annemie gaat vandaag op bezoek bij Erik en Myriam, die in de Ardèche aan het bouwen zijn, in Vallon Pont d'Arc.

De Biekies wandelen, studeren en hangen de toerist uit. Het weer is te mooi om onder de grond te kruipen. De wandeling voert langs duizelingwekkende afgronden, hoog boven de Tarn. Terugweg over het plateau, langs schilderachtige geheel verlaten (en vervallen) dorpjes.

De grotploeg is wat op haar honger gebleven, er zat immers een Franse ploeg in de grot. Ze mochten gelukkig hun equipment gebruiken.

Na (nogmaals) een heerlijke maaltijd wordt er urenlang fanatiek Jungle Speed gespeeld, het spel om snel reactievermogen en reflexen te testen! Ik onthoud me wijselijk en trek me terug met een Rochefort en een leesboek.

De kitzakken voor morgen worden ingepakt. Na lang wikken en wegen wordt het de **Aven des Patates**, in plaats van de Aven de Banicous. Deze laatste is immers mogelijk te nat, na de regenval eerder deze week, en het is ook een te verticale grot om met zo'n grote ploeg te gaan doen (je komt nergens van het touw). De Patates is afwisselender: kleinere putten, wat meanderwerk, dan een machtige vrijhangende put van 65 m die in een enorme galerij uitkomt. In deze galerij vallen

nog wat putten af te dalen, o.m. de imposante 40 m diepe Puits du Lac. Annette en ik kennen de grot reeds, voor de anderen is het een primeur.

Vrijdag 17/4/2009

De equippeerploeg voor de Patates (Paul, Bart, Maureen en Ellen) staat vroeg op en vertrekt met 2 uur voorsprong op de tweede ploeg (Annette, Chloë, Tobias en Friedemann). Kim is jammer genoeg ziek en blijft in de gite.

Na een mooie rit, langsheen piepkleine weggetjes die ons vanuit de Gorges de la Jonte naar boven op het plateau van de Causse Noir voeren, bereiken we de gite. Het weer is zeker niet slecht.

Een half uur later gaan we van start, wat geklooi met de 5 kits voor 4 personen in de nauwe ingangzone. Ondanks grote verbredingswerken door de ontdekkers (Alpina Millau) blijft het sportief. De putten worden bereikt, ik equippeer. Eén spit op twee is versleten, gelukkig hebben we heel veel dyneemalussen bij en er wordt aldus toch een +/- correct en veilig equipment gehangen. Aan de Puits Bramal gekomen, de P65, laat ik Bart de eer om deze te equipperen en als eerste af te dalen in de mistige duisternis. De put komt na een 30-tal meter uit in het dak van een wel 50 m brede galerij, dus vanaf daar daalt men ver van de wanden af, in het sproeiwater van een watervalletje.

Intussen zijn we reeds ingehaald door de tweede ploeg. We stevenen naar de Puits du Lac, maar we kiezen de verkeerde kant van de galerij zodat we aan de Grand Tobogan belanden. Het duurt een half uur voor we onze vergissing inzien. Gauw naar de andere kant. Bart wordt naar de Puits du Lac gestuurd (een prachtige P40 die boven een meer uitkomt), Paul equippeert een P18 die in de rivier uitkomt. Jammer genoeg staat het water beneden vele meters te hoog en moeten we de geplande wandeling in de rivier (over enkele honderden meters) schrappen.

De P18 wordt maar ineens weer afgebroken. Gauw naar de Puits du Lac waar Bart nog steeds aan het zweten is om deze geëquipeerd te krijgen; hij zit op een verkeerde route tussen de blokken bezig. Hij heeft wat cruciale spits over het hoofd gezien, waardoor er nu geen loopplijn is om de gladde kleihelling die naar de top van het gapende gat leidt, te zekeren. Met een reserve C10 wordt gauw een loopplijn gemaakt rechtgezet, Bart breekt zijn verkeerde route weer af en Paul equippeert gauw de zaak tot aan het meer.

Maar het is intussen al laat zodat enkel de 4 jongens (Bart, Tobias, Friedemann en Paul) tot beneden de P40 gaan. Indrukwekkend decor; de galerij is hier meer dan 50 meter hoog, ongelooflijke echo. De diepte is hier - 250 m.

Na een kijkje bij het meer, wordt het sein tot algehele uitklim en desequipement gegeven. Dat gaat vlot, zodat rond 18 uur iedereen buiten is. Allemaal flink bemodderd met de vettige rode klei die vooral de ingangzone

van de grot ontsiert. We maken ons de bedenking dat we de week beter met de Aven de Hures waren geëindigd; een grot zonder modderspat en stromend water à volonté. Nu gaan we nog heel wat schoonmaakwerk hebben thuis.

Rond 19 u zijn we terug aan de gite, waar we Kim en Annemie treffen. Na een lekkere maaltijd van enorme gebraden ribbetjes, maken we de voorraad trappisten soldaat: te gek om die flesjes weer vol naar huis te nemen.

Zaterdag 18/4/2009

Opstaan om 7u, gauw eten en de gite opruimen, en rond 8u30 vertrekken we. Ik kies een omweg over Les Vignes, want de afdaling over La Malène is met de aanhangwagen bijzonder gewaagd (diverse heel korte haarspeldbochten). De terugrit gaat vlot, tot er op 1/3 van het traject plots een band van de aanhangwagen klappt; tegen 120 per uur. Ik krijg de auto gelukkig zonder problemen op de pechstrook, die hier wel heel smal is. 400 m verder is er een verbreding maar ik kan geen meter meer rijden: de aanhanger staat op de velg. Gelukkig is het de rechterkant, dus ik kan het wiel wisselen zonder half op de autostrade te moeten zitten. De andere Biekies en Chloë en Maureen kijken vanop een veilige plek (achter de vangrail) toe. 10 minuten later reeds is het wiel gewisseld. Hopelijk houdt de reserveband het uit; we rijden vanaf nu niet harder dan 110 km/u meer.

De resterende 650 km worden gelukkig probleemloos afgelegd, en iets na 8 uur staan we thuis.

Besluit

Het doel werd meer dan bereikt, er werd stevig en gevarieerd gegrot. Het weer leek aanvankelijk op een ramp uit te draaien, maar na twee dagen regen kwam de spreekwoordelijke zonneschijn. De juniors Kim, Ellen, Friedemann en Tobias deden vlot de diepste en lastigste grotten mee, sleurden met zware kitzakken en doorstonden zonder gemopper kou en wachten. Onze twee "invités" Maureen en Chloë stonden eveneens hun mannetje en bewezen dat de Jongeren van het VVS één en ander in hun mars hebben.

Voeg hierbij een van de beste gites waar we ooit loogerden, een streek met meer grotten dan je baas kunt, en een prachtige natuur, en je hebt alle ingrediënten voor een geslaagde speleovakantie. Voor herhaling vatbaar, en hopelijk mogen we dan wat meer van onze eigen leden zien ook. De grotten zijn hier magnifiek en het is de ideale leerschool voor het echtere, verticale werk: we deden in totaal op één week tijd meer dan 1200 m aan putten.

Foto's artikel: Maureen, Paul, Bart,